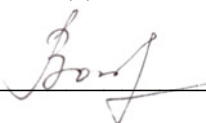

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри підприємництва і торгівлі

Протокол № 2 від “03” вересня 2018 р.
Зав. кафедри

_____ С.В. Волошина

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»

(заочна форма навчання)

Кількість кредитів ECTS 5/4

Розробник: Штик Ю.В.
доц. кафедри підприємництва і торгівлі , к.е.н.
Каминський П.Д.
доц. кафедри підприємництва і торгівлі , к.е.н., доцент

2018 – 2019 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни	Характеристика дисципліни	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів спеціальності 051 «Економіка», 242 «Туризм», 056 «Міжнародні економічні відносини», 075 «Маркетинг»	Обов'язкова для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Обов'язкова для студентів спеціальності 075 «Маркетинг», 181 «Харчові технології», 241 «Готельно-ресторанна справа»
Семестр (осінній / весняний)	осінній	осінній	весняний
Кількість кредитів	5	4	5
Загальна кількість годин	150	120	150
Кількість модулів	1	1	1
Лекції, годин	6	6	10
Практичні / семінарські, годин	8	8	8
Лабораторні, годин	-	-	-
Самостійна робота, годин	136	106	132
Вид контролю	екзамен	екзамен	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль: поглиблення теоретичних знань студентів і набуття ними практичних навичок питань оптимального використання матеріальних, трудових, фінансових та інших ресурсів підприємства.

Завдання: навчальної дисципліни полягають у оволодінні знаннями теоретичних та методологічних основ економіки підприємства; одержання знань щодо сутності основних понять економіки підприємства; оцінка матеріальних та нематеріальних активів підприємства, продуктивності праці, собівартості продукції, прибутку, рентабельності та інших показників ефективності роботи підприємства; вивчення методичних та методологічних основ моделювання ефективності роботи підприємства в умовах ринкової економіки.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Підприємство як об'єкт і суб'єкт ринкових відносин

Тема 2. Середовище функціонування підприємства

- Тема 3. Економічне управління підприємством
Тема 4. Стратегія підприємства, її формування та передумови реалізації
Тема 5. Планування діяльності підприємств
Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства
Тема 7. Матеріальні ресурси підприємства
Тема 8. Нематеріальні ресурси підприємства
Тема 9. Трудові ресурси підприємства
Тема 10. Фінансові ресурси підприємства
Тема 11. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції
Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства.
Тема 13. Товарооборот торговельних підприємств
Тема 14. Обґрунтування доцільних меж діяльності підприємства

3. Структура дисципліни

3.1. Для студентів спеціальностей 051 «Економіка», 242 «Туризм», 056 «Міжнародні економічні відносини», 075 «Маркетинг»)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основи економічної діяльності підприємства					
Тема 1. Підприємство як об'єкт і суб'єкт ринкових відносин	9	1	-	-	8
Тема 2. Середовище функціонування підприємства	9	1	-	-	8
Тема 3. Економічне управління підприємством	9	-	1	-	8
Тема 4. Стратегія підприємства, її формування та передумови реалізації	9	1	-	-	8
Тема 5. Планування діяльності підприємств	9	-	1	-	8
Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства	9	-	1	-	8
Тема 7. Матеріальні ресурси підприємства	16	-	1	-	15
Разом за змістовим модулем 1	70	3	4	-	63
Змістовий модуль 2. Ресурсний потенціал підприємства					
Тема 8. Нематеріальні ресурси підприємства	9	-	1	-	8
Тема 9. Трудові ресурси підприємства	9	-	1	-	8
Тема 10. Фінансові ресурси підприємства	14	1	-	-	13
Тема 11. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	16	-	1	-	15

Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства.	16	-	1	-	15
Тема 13. Товарооборот торговельних підприємств	8	1	-	-	7
Тема 14. Обґрунтування доцільних меж діяльності підприємства	8	1	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2	80	3	4	-	73
Усього годин	150	6	8	-	136

3.2. Для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основи економічної діяльності підприємства					
Тема 1. Підприємство як об'єкт і суб'єкт ринкових відносин	9	1	-	-	8
Тема 2. Середовище функціонування підприємства	9	1	-	-	8
Тема 3. Економічне управління підприємством	9	-	1	-	8
Тема 4. Стратегія підприємства, її формування та передумови реалізації	9	1	-	-	8
Тема 5. Планування діяльності підприємств	9	-	1	-	8
Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства	7	-	1	-	6
Тема 7. Матеріальні ресурси підприємства	8	-	1	-	7
Разом за змістовим модулем 1	60	3	4	-	53
Змістовий модуль 2. Ресурсний потенціал підприємства					
Тема 8. Нематеріальні ресурси підприємства	9	-	1	-	8
Тема 9. Трудові ресурси підприємства	9	-	1	-	8
Тема 10. Фінансові ресурси підприємства	9	1	-	-	8
Тема 11. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	9	-	1	-	8
Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства.	9	-	1	-	8
Тема 13. Товарооборот торговельних підприємств	7	1	-	-	6
Тема 14. Обґрунтування доцільних меж діяльності підприємства	8	1	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2	60	3	4	-	53
Усього годин	120	6	8	-	106

3.3. Для студентів спеціальностей 075 «Маркетинг», 181 «Харчові технології»,
241 «Готельно-ресторанна справа»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основи економічної діяльності підприємства					
Тема 1. Підприємство як об'єкт і суб'єкт ринкових відносин	9	1	-	-	8
Тема 2. Середовище функціонування підприємства	9	1	-	-	8
Тема 3. Економічне управління підприємством	9	-	1	-	8
Тема 4. Стратегія підприємства, її формування та передумови реалізації	9	1	-	-	8
Тема 5. Планування діяльності підприємств	10	1	1	-	8
Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства	10	1	1	-	8
Тема 7. Матеріальні ресурси підприємства	16	-	1	-	15
Разом за змістовим модулем 1	72	5	4	-	63
Змістовий модуль 2. Ресурсний потенціал підприємства					
Тема 8. Нематеріальні ресурси підприємства	10	1	1	-	8
Тема 9. Трудові ресурси підприємства	10	1	1	-	8
Тема 10. Фінансові ресурси підприємства	14	1	-	-	13
Тема 11. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	14	-	1	-	13
Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства.	14	-	1	-	13
Тема 13. Товарооборот торговельних підприємств	8	1	-	-	7
Тема 14. Обґрунтування доцільних меж діяльності підприємства	8	1	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2	78	5	4	-	69
Усього годин	150	10	8	-	132

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінар Теми 3, 5. Економічне управління та планування діяльності підприємством	2
2	Практичне заняття Теми 6-7. Ресурсний потенціал підприємства	2
3	Практичне заняття Теми 8-9. Нематеріальні та трудові ресурси підприємства	2
4	Практичне заняття Теми 11-12. Поточні витрати і фінансові результати підприємства	2
Всього		8

5. Індивідуальні завдання

1. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання запропоноване у темі 7 «Матеріальні ресурси підприємства» третього розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни (стр. 61).

2. Відповідно до індивідуального варіанта студента (порядковий номер студента у списку академічної групи) розв'язати практичне завдання запропоноване у темі 13 «Товарооборот торговельних підприємств» третього розділу методичних рекомендацій до вивчення дисципліни (стр. 79).

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи Для студентів в спеціальностей 051 «Економіка», 242 «Туризм», 056 «Міжнародні економічні відносини», 075 «Маркетинг»)	Кількість годин самостійної роботи Для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Кількість годин самостійної роботи Для студентів спеціальностей 075 «Маркетинг», 181 «Харчові технології», 241 «Готельно-ресторанна справа»	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Основи економічної діяльності підприємства	63	53	72	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Підприємство як суб'єкт та об'єкт ринкових відносин. Роль і місце підприємств у ринковому середовищі. Проблеми функціонування об'єднань підприємств в Україні. Тенденції та проблеми розвитку малих підприємств в Україні. Джерела. Середовище функціонування підприємства. Характеристика факторів, складових частин та умов зовнішнього середовища. Особливості зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств. Сутність господарського та економічного механізмів	Тестування, виконання індивідуального завдання

				<p>підприємства. Комерційний розрахунок – основа економічного механізму підприємства. Сутнісні характеристики та необхідність розробки стратегії підприємства. Етапи розробки стратегії підприємства, їх класифікація.</p> <p>Концептуальні підходи до управління організацією. Підприємство як виробнича система. Концепція управління підприємством як відкритою системою. Порівняльна характеристика оперативного, довгострокового та стратегічного управління. Характеристика шкіл стратегій. Класифікація стратегій. Стратегічний набір. Стратегічна піраміда (за А. Томпсоном та Дж. Стрікландом).</p> <p>Функціональні стратегії підприємства. Стратегія диверсифікації діяльності підприємства. Конкурентні стратегії. Вимоги до формулювання цілей. Генеральна ціль. Декомпозиція цілей. Вимоги до формулювання цілей. Генеральна ціль. Декомпозиція цілей.</p> <p>Види середовища підприємств. Моделі стратегічного аналізу (розгорнута схема САП, Гарвардська модель; модель PIMS). Загальні методи і засоби діагностики проблем фірми.</p> <p>Правила декомпозиції при функціонально-цільовому аналізі (ФЦА). Діагностика зовнішнього середовища прямого впливу.</p> <p>PEST - аналіз фірми.</p>
--	--	--	--	--

				<p>Фактори середовища прямого впливу. Прогнозування та планування діяльності підприємства. Прогнозування розвитку підприємств. Організація планування на підприємстві. Планування ресурсного забезпечення операційної діяльності. Формування інформаційного поля бізнес-плану. Сутність, форми та визначення ресурсного потенціалу. Характеристика складових ресурсного потенціалу. Загальна оцінка ефективності використання ресурсів підприємства. Матеріальні ресурси підприємства. Економічна сутність та склад необоротних активів підприємства. Оцінка необоротних активів підприємства. Спрацювання й відтворення необоротних матеріальних активів . Амортизація необоротних матеріальних активів. Ефективність використання основних засобів.</p> <p>Джерела [1, 2, 3, 4, 5, 6, 9]. 2. Самотестування 3. Підготовка індивідуального завдання</p>	
Змістовий модуль 2. Ресурсний потенціал підприємства	73	53	78	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: Сутність та види нематеріальних ресурсів підприємства. Поняття, склад та специфічні риси нематеріальних активів підприємства. Оцінка та амортизація нематеріальних активів підприємства. Персонал підприємства та</p>	Тестування, виконання індивідуального завдання

				<p>його оцінка. Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства.. Показники наявності та використання персоналу . Визначення чисельності персоналу та нормування праці. Методи визначення витрат робочого часу . Продуктивність праці та її планування . Чинники зростання продуктивності праці . Мотивування праці. Фінансові ресурси як основне джерело розвитку підприємства. Основний та оборотний капітал. Інтелектуальний капітал. Персонал підприємства та його оцінка. Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства.. Показники наявності та використання персоналу. Визначення чисельності персоналу та нормування праці. Методи визначення витрат робочого часу . Продуктивність праці та її планування. Чинники зростання продуктивності праці. Мотивування праці. Поточні витрати підприємства. Суть витрат, їх класифікація. Собівартість продукції та її види. Калькулювання собівартості. Персонал підприємства та його оцінка. Поняття, класифікація та структура персоналу підприємства.. Показники наявності та використання персоналу . Визначення чисельності персоналу та нормування праці. Методи визначення витрат робочого часу . Продуктивність праці та її планування . Чинники зростання продуктивності праці . Мотивування праці.</p>	
--	--	--	--	--	--

				Крапка беззбитковості, крапка мінімального рівня рентабельності, крапка цільового прибутку. Джерела [1, 2, 4, 5, 6]. 3. Розв'язання практичних завдань. 4. Самотестування 5. Підготовка індивідуального завдання	
УСЬОГО	136	106	132		

7. Результати навчання

1	Розуміння теоретико-методичних аспектів економічної оцінки підприємства
2	Вміння здійснювати оцінку впливу факторів на динаміку показників
3	Розуміння основ економічного управління підприємством
4	Вивчення основ прогнозування та планування діяльності підприємства
5	Розуміння принципів організації товарної та цінової політики підприємства
6	Володіння методами та інструментарієм аналізу та планування ресурсів, які необхідні підприємству, розробки політики формування та використання трудових, майнових і фінансових ресурсів
7	Вміння приймати управлінські рішення щодо підвищення ефективності діяльності підприємства

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж осіннього семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»

80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

10. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

11. Рекомендована література

Основна

1. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор - Видавництво, 2016. – 378 с.
2. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: Навч. посіб. — 2-ге видання. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 488 с.
3. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. С. Іванілов — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 728 с.

Допоміжна

4. Азарова А.О., Нікіфорова Л.О. Економіка підприємства. Практикум: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: ВНТУ, 2016. – 216 с.
5. Березін О.В. Економіка підприємства: Практикум: Навч. посіб. / Березін О.В., Бутенко – К., 2009.– 248 с.
6. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства: [навчальний посібник] / Васильків Т. Г. – К., 2013. – 446 с.
7. Горбонос Ф. В. Економіка підприємств: Підручник. / Горбонос Ф. В., Черевко Г. В. – К., 2010. – 463 с.
8. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства. 2-ге видання. Навчальний посібник / Гринчуцький В. І. – Видавництво "Центр навчальної літератури": К., 2012. – 302 с.
9. Закон України „Про оплату праці” [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.rada.gov.ua.– Назва з екрана.
10. Захарченко В. І. Економіка підприємства. Теорія./ Захарченко В. І., Меркулов М. М., Балахонова О. В. – К., 2011.– 324 с.
11. Захарченко В. І. Економіка підприємства. Практикум./ Захарченко В. І. – Видавництво "Центр навчальної літератури" : К., 2012. – 144 с.

12. Ковальов В. В. Економіка підприємства: Підручник, 4-те вид., перероб. та доп. / Ковальов В. В. – К. : КНЕУ, 2009.– 247 с.

Інформаційні ресурси

13. Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.donnuet.edu.ua ;

14. Кабінет міністрів [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.kmu.gov.ua

15. Верховна Рада України [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.rada.gov.ua ;

Державний комітет України зі статистики [[Електронний ресурс] // Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри

С.В. Волошина

**КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ
«ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА»**

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Основи економічної діяльності підприємства	3	Жовтень 2018 року, Січень 2019 року	4	Жовтень 2018 року, Січень 2019 року	63	Жовтень 2018 року	15.10.2018 р.
2	Змістовий модуль 2. Ресурсний потенціал підприємства	3	Жовтень 2018 року, Січень 2019 року	3	Жовтень 2018 року, Січень 2019 року	73	Січень 2019 року	10.01.2019 р.
5	Індивідуальне завдання за семестр						10.01.2019 р.	